

Droger i Europa under pandemin

‘business almost as usual’

Sammanfattningsvis konstaterar EMCDDA att enligt tillgängliga data har covid-pandemin haft liten effekt på drogproduktion och drogintag inom EU-länderna. Några trafickingleder har ändrat mönster in till Europa men volymerna har av allt att döma inte förändrats. Inte heller produktionen av illegala droger inom Europa har förändrats under perioden.

Cannabisodlingarna inom EU har förblivit tämligen stabila under hela undersökta tidsperioden (i princip hela 2020). Lika stabil har den syntetiska drogproduktionen varit. Den har sitt fäste främst i Belgien och Nederländerna.

Droghandelns två stora ”trafikleder” in i Europa har under pandemin fått ändra karaktär. Cannabis från Marocko kunde inte lika enkelt gå landvägen från Spanien upp till övriga Europa utan det blev en snabb omläggning till sjötransport. Likaså ställde coronan till det för transporterna via den sk balkanrutten med framför allt heroin och opium. De stängda landsgränserna i Europa fick smugglarna att istället utnyttja sjötransporter och till viss del flyg.

Ett distributionsled som ökade var handeln via darknet, framför allt gällde det cannabis, men även andra droger som MDMA (Ecstasy), LSD, SC-B och cocain.

Vissa negativa förändring noteras när det gäller amfetamins tillgänglighet inom EU. Möjligen såg man en ökning av amfetamin på bekostnad av heroin. Tillgängligheten av amfetamin ökade under perioden för Danmark, Finland, Norge, Estland, Spanien, Italien och Portugal. Den sedan flera år pågående undersökningen av avloppsvattens innehåll av droger visade på en ökning av amfetamin i hälften av de 43 i studien ingående städerna. För svensk del ses en kraftfull ökning av amfetamin i Gävle, mindre ökning i Uppsala. Gävle utmärkte sig även när det gällde avloppsvattenundersökningen för cocain.

Metamfetamin har under senare år börjat spridas över hela EU efter att tidigare varit tämligen koncentrerat till Tjeckien och Slovakien. Under pandemin fanns en oro att denna spridning skulle öka men så har inte fallet blivit. Undersökningarna som EMCDDA sammanställt till visar snarare på en minskning av metamfetamin under 2020 jämfört med 2019 (i 18 av 37 undersökta länder).

Heroin och övriga opioider visar relativt stabila (i vissa länder tendens till minskade) volymer inom den europeiska länderna. Det finns ett anmärkningsvärt undantag: Ljubljana i Slovenien har nästa fördubblat antalet heroinister som under pandemin uppsökt akutsjukvården.

Slutligen visar undersökningen att alkoholkonsumtionen gick ner under första perioden av lock down inom EU medan den under de följande perioderna återvände till normala nivåer, i en del länder sågs till och med en ökning.

EMCDDA 2021